

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI TRONG BỐI CẢNH
PHÁT TRIỂN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG**NGANG HỒU TOÀN (*)**

Từ những thập niên cuối của thế kỷ XX đến nay, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế đã thúc đẩy nền kinh tế thế giới phát triển, khách quan và ngày càng lan tỏa với quy mô ngày một lớn, tính chất ngày càng phức tạp và công nghệ ngày càng tăng tiến với Việt Nam. Xu thế này đã đưa Việt Nam vào công nghệ nhân loại, bước sang một kỷ nguyên mới – kỷ nguyên toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế. Ảnh hưởng ngày càng sâu rộng của nền kinh tế thế giới đã tạo ra cho các công nghệ nhân loại, cho mỗi quốc gia, mỗi vùng lãnh thổ phát triển hay năng lực phát triển của những công nghệ nhân loại, các nguồn nhân lực, nhất thiết nếu phải vượt qua.

Trong bối cảnh nội địa toàn tài và phát triển; hơn nữa, nền kinh tế trong nền kinh tế phát triển bên vững và hội nhập một cách chủ động, tích cực với diện mạo mới, với nền kinh tế ngày càng gia tăng trên trường quốc tế hầu hết các quốc gia và vùng lãnh thổ trên khắp các châu lục, trong đó có Việt Nam, nên lựa chọn con đường phát triển kinh tế thị trường từ những ưu thế tiềm năng và bản sắc vốn có với những bước đi, cách thức nào để xây dựng nền kinh tế thị trường phù hợp. Bởi lẽ giờ đây, khi toàn cầu hóa kinh tế

đang cuốn hút hầu hết tất cả các quốc gia, các vùng lãnh thổ trên khắp các châu lục vào quỹ đạo của nền kinh tế thị trường, với những ưu thế vốn có đã thay đổi rất nhiều so với trước đây và đang ngày càng chóng mặt mạnh, ảnh hưởng tích cực không chỉ đến nền kinh tế thị trường mà còn đến các lĩnh vực khác của xã hội nói chung, cải thiện đời sống quốc gia, dân tộc trên phạm vi toàn cầu. Phát triển kinh tế thị trường trong nền kinh tế toàn cầu hiện nay không chỉ tạo ra cho các công nghệ nhân loại, cho mỗi quốc gia, dân tộc một lối sống sản xuất không loại hình mạnh, làm nên nền kinh tế thị trường với tốc độ ngày càng gia tăng cho các nền kinh tế quốc gia, mà còn mang lại sự phát triển cho nền kinh tế xã hội của mỗi quốc gia, dân tộc. Không thể thế khi những luật lệ quan trọng, những quy định bắt buộc của kinh tế toàn cầu được nhiều quốc gia chấp nhận và tuân thủ chung để góp phần hạn chế những rủi ro và những ảnh hưởng tiêu cực mà kinh tế thị trường gây nên.

Song, kinh tế thị trường, ngoài những ưu thế nội địa nhờ trước đây, vẫn luôn ẩn chứa những hạn chế mà không dễ gì khắc phục. Kinh tế thị trường trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế hiện nay vẫn phải vẫn hành và chịu sự chi phối của các quy luật vốn có của kinh tế thị trường nói

chung, nhờ quy luật giải trừ, quy luật giải trừ thẳng đờ vắn nhất là quy luật cạnh tranh. Phát triển kinh tế thị trường trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế hiện nay với những quy luật vốn có nội nhất là với quy luật cạnh tranh mà những nhiều cạnh tranh ngày càng trở nên quyết liệt, nâng dần tới sự phân hóa giàu – nghèo nên cho ngay một trời nên khác biệt với quy mô dân cách ngày một lớn không chæ giới các quốc gia, dân tộc, mà còn giữa các giai tầng, tầng lớp xã hội trong mỗi quốc gia, dân tộc. Tác động của quy luật giải trừ, quy luật giải trừ thẳng đờ vắn nhất là quy luật cạnh tranh nâng làm cho một số quốc gia, dân tộc ngày càng trở nên giàu mạnh, còn một số quốc gia, dân tộc khác thì ngày càng lún sâu trong cảnh đói nghèo; một số doanh nghiệp, tập đoàn kinh tế ngày một phát triển, còn một số doanh nghiệp, tập đoàn kinh tế lại lún vào tình trạng phá sản, lâm ảm, kinh doanh ngày càng thua lỗ một bộ phận xã hội, một số người trở nên thanh nhàn hơn, giàu có hơn, còn một bộ phận xã hội, một số người khác thì lâm vào tình cảnh thất thế đói nghèo, thất nghiệp.

Không chæ vậy, trong phát triển kinh tế thị trường, nếu thẳng thừng trong cạnh tranh, nếu thu được lợi nhuận và vì những tiền, nhiều người nào bắt chấp tất cả bắt chấp cái sự hủy hoại mỗi trường sống của con người lại sự an nguy nên tính mạng con người. Trong phát triển kinh tế thị trường, lợi thế cạnh tranh, lợi nhuận, tiền bạc nâng làm cho mỗi quan hệ giữa con người với con người, giữa con người với xã hội, giữa con người với tự nhiên ngày càng xấu đi, thậm chí cái nguy cơ tan vỡ mà khi coi thế thiết lập lại nhờ chúng vốn có theo quy luật lịch sử- tự nhiên. Vì lợi thế cạnh tranh, vì lợi nhuận, nhất là do sức mạnh của những tiền, phát triển kinh tế thị trường nâng làm cho con người bị tha hóa, những giải trừ nào đó truyền thông tới nếp bị xói mòn, những mối quan hệ vốn mang tính nhân bản, nhân văn trong đời sống xã hội trở nên xô cứng, thối đung hóa. Phát triển kinh tế thị trường với tổ tông làm giàu bằng mọi giá nào khiến cho lòng tâm con người trở nên lu mờ trách nhiệm và nghĩa vui nào đó bị che khuất, nghĩa vui và trách nhiệm xã hội bị lãng quên. Và một khi con người ta trở nên vô cảm, vô tâm, vô nhân tính, vô trách nhiệm

trước những hiểm họa nâng nên đời tiếp nên đời sống, sự an nguy tính mạng của con người, hội sản sang sản xuất, kinh doanh cái những sản phẩm, hàng hóa không chæ bắt chấp sự hủy hoại mỗi trường sống, mà còn bắt chấp cái tiêu chuẩn an toàn về sinh, dẫu vẫn biết rồi lại cái hết sức cần thiết cho sức khỏe con người.

Thêm nữa, phát triển kinh tế thị trường trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế nhất là khi làm cho đời ngày càng trở nên số trong mỗi lĩnh vực của đời sống xã hội, càng khiến cho nhiều người làm tông rang, mỗi giải trừ nếu coi thế trở thành hàng hóa và giải trừ thì trường lao trên hết, là giải trừ của mỗi giải trừ, là thối rữa duy nhất nếu giải trừ con người, giải trừ của cái bản thân mình lại giải trừ của những người khác, và vì nội với quan niệm này, người ta sản sang chæ này, loại bỏ mọi giải trừ chân chính của con người, kể cả giải trừ nào đó, văn hóa, pháp lý cũng vì nội với quan niệm nhỏ vậy về giải trừ trong đời sống kinh tế thị trường số trong nhờ hiện nay, nâng ngày càng có nhiều người coi cuộc sống tiền nghi, làm tiền, nhiều của nhỏ một giải trừ chân chính, nhờ thối rữa duy nhất nếu sự thanh nhàn của mình, của người khác, nhờ thối rữa cao hơn mỗi thối rữa nào lý nhân cách, văn hóa, tri thức. Tình trạng này khiến cho mỗi trường xã hội trong đời sống kinh tế thị trường số trong vốn nào bị nhiệm vụ lại càng trở nên nặng nề.

Ngay hai hôn, phát triển kinh tế thị trường trong bối cảnh môi trường giao lưu văn hóa và hội nhập kinh tế quốc tế nhất là ở các quốc gia, dân tộc còn nâng trong quá trình xây dựng nhà nước pháp quyền, ở đời không chæ thiếu luật pháp, mà còn thiếu cái sự hoàn chỉnh và tính năng của luật pháp, pháp luật chừa thối sự ni vào đời sống, đời sống pháp luật chừa thối sự nào nếu cao, nâng dân người ta nên cho coi thông pháp luật, bắt chấp luật pháp nếu môi trường quan hệ mua bán, trao đổi thì trường ra mỗi lĩnh vực đời sống xã hội, kể cả những lĩnh vực mà đời đời cái luật pháp lại nào lý truyền thông nếu nghiêm cấm nào chæ, mua bán. Trên thối thế chung ta nâng hàng ngày phải chổng kiến không ít trường hợp người ta bắt chấp cái luật pháp lại nào lý nếu môi trường quan hệ mua bán, trao đổi thì trường vào đời sống xã hội, đời đời cái nhân nên đời sống

cong noing, toy te gia duic - nan tao nen thea duic - theathao, van hoai. Voi viec mouing quan hea mua ban nay, nao coi ngooi mua quan, ban choc, mua hoc vo, ban bang, "noi niem lay tinh", nainh mat loong tri ngooi thay, vi phaim y noic, ban reinhan phaim ngooi thay thuoc bat chap cai nieu ma ai cung biet - "loong y no maui", hoai loatrong tai, cau thui mua thanh tích theathao, va vi ma loc noing tien ma ngooi ta sain sang tang troi mua ban cac chat kích thích, ma tuy, chóa chap va toa choc mai dam, nhap lau va phoi biea noa choi, troa choi kích noing baio loc, cac sain phaim van hoai noi truy,... hea nau noic con ngooi, nhai la thea hea treu kien cho noi song nao noic trong kinh teatho troong voa naiphoc tap lai cang them phoc tap, moi troong xaohoi trong kinh teatho troong voa naibò van nuic lai cang them van nuic.

Totat cai nhong nieu noi tren, coi thea khang ninh rang, chóa bao gioutinh hai mat cua kinh teatho troong lai boic loaroiret nen no va y trong giai noan toan cau hoai kinh teava hoai nhap quoc tea hien nay. Thanh cong va nhong anh hoing tích coc do phat trien kinh teatho troong mang lai cho noi song kinh teava xaohoi, cho tien bo xaohoi lau nieu khong thea baic boi Phat trien kinh teatho troong voi nhong quy luat voa coi cua noi no quy luat giai tro, quy luat giai tro thanh do, quy luat cung cau, quy luat canh tranh, chong noi quyen,... nang ngay cang thea hien ro la phoong thoc phat trien kinh tea nang noing nhai ma nhai loaia nao tim ra tren con noong ni toi cong bang, binh nang, dan chui van minh va tren thoc te noi naithoc soi tao ra moi soc bat moi, moi boic ngoat moi cho phat trien kinh teava xaohoi, cho tien bo xaohoi oi moi quoc gia, dan toc, ma biea hien ro nei nhai trong nhong thap niea gan nay la oi cac quoc gia, cai nen kinh tea chuyen noa toi "co chea kea hoach hoai tap trung" sang "co chea thò troong" no Viet Nam chung ta. Phat trien kinh teatho troong khong cha thuc nay tang troong kinh teava voi quy mo ngay moi lon, toc no ngay moi nhanh, thuc nay tien bo khoa hoc va cong nghe ma con taic noing nhieu mat nen noi song xaohoi, kích thích khai nang noi lap, sang tao, soi nang noing va tinh hieu quai trong hoat noing cua moi con ngooi va cua cai cong noing xaohoi.

Song, mat trai va nhong anh hoing tieu coc do phat trien kinh teatho troong mang nen cho noi song kinh teava xaohoi, cho tien bo xaohoi cung lau nieu khong thea choi boi va cang khong thea khong tinh nen cho soi phat trien xaohoi bea voin.

Do vay, coi thea noi, phat trien kinh teatho troong dau mang lai thanh cong cho tang troong kinh teava nhong anh hoing tích coc nen tien bo xaohoi, kien chung ta khong thea khong tiep tuc phat trien va ngay cang hoan thien co chea thò troong, nhong mat trai va nhong anh hoing tieu coc cua noi noi voi can bang sinh thoi, moi troong toi nien va moi troong xaohoi na buoc chung ta khong thea coi phat trien kinh teatho troong no moi phoong thoc coi thea chóa baic bea, no moi chiet nuia than van nang coi thea toi loaia boi moi nguy co an chóa trong noi Nea phat trien nat noic voi tang troong kinh tea nhanh va on ninh, nhai la noi voi phat trien xaohoi bea voin, trong noi an sinh xaohoi noic nam baio va ngay cang coi soi cai thien voin chaic, chung ta khong thea khong co gang va ra soc khaic phuc, loaia boi mat trai va nhong anh hoing tieu coc ma phat trien kinh teatho troong mang nen cho noi song xaohoi, neu khong thi khong cha tang troong kinh teava chui lai, ma cai noi song xaohoi cung khong thea coi noic soi phat trien bea voin va chung ta phai trai giai nat cho moi troong song, cho viec nam baio an sinh xaohoi. Theo noi van nea thoc hien va nang cao trach nhien xaohoi, cai tren phoong dien luat phap lai tren phoong dien nao noic, noi voi viec cai thien chat loong moi troong song va nam baio an sinh xaohoi bea voin, coi thea noi, nang noic nat ra moi cach boic thiet hon bao giou hea. Mat khaic, ban than trach nhien xaohoi cung nang noi hoai moi chui thea kinh teava toi nha noic nen cac doanh nghiep, doanh nhaa va moi ngooi trong chung ta neu phai coi nghua vui thoc hien noi va luon yu thoc noic rang, thoc hien trach nhien xaohoi la nghua vui, la boi phan cua chinh minh va do vay, can phai coi nhong noing gop tích coc, coi hieu quai hon noa va viec nang cao tinh than va yu thoc vea trach nhien xaohoi cho tat cai moi ngooi.

Phat trien kinh teatho troong theo ninh hoing xaohoi chui nghua trong boi canh toan cau hoai

Kinh tế và hội nhập quốc tế càng đòi hỏi mỗi người trong chúng ta không những phải tự mình ra sức thúc đẩy trách nhiệm xã hội với tổ chức, nghề nghiệp, bạn bè, mà còn phải có nghề nghiệp, bạn bè không ngừng nâng cao tinh thần và ý thức về trách nhiệm xã hội cho mỗi chuỗi sản xuất, kinh doanh. Bởi lẽ, cái trên phòng diện lý luận là thúc đẩy, khi phát triển kinh tế thì không, các cái kinh tế thì không nên hướng xã hội chủ nghĩa, mà tinh thần và ý thức về trách nhiệm xã hội của các chuỗi sản xuất, kinh doanh và nội dung, của tất cả các thành phần kinh tế của tất cả những người tham gia kinh tế thì không nên có nhân thức trở thành hành động phổ biến và nhất là không nên nâng cao và thúc đẩy có hiệu quả chúng ta sẽ không thể hạn chế hay giảm bớt nếu vì lợi ích của lợi ích xã hội và lợi ích của một cách hoàn toàn, mà trái lại những ảnh hưởng tiêu cực của kinh tế thì không trong đời sống xã hội. Do vậy, chúng ta không thể hy vọng có một số phát triển xã hội bền vững, an sinh xã hội nên làm, các quan hệ xã hội ngày càng trở nên lành mạnh, trong sáng với tổ chức một trong những mục tiêu cần đạt nhất mà phát triển kinh tế thì không phải hướng nên.

Phát triển kinh tế thì không, thì sẽ thiếu trách nhiệm, sẽ trở thành trách nhiệm, nhất là sẽ vô trách nhiệm, của một cái nhân, một nhóm người hay một cộng đồng người và đôi khi có những diện nào, tổ chức trở nên kinh tế trở nên xã hội nên pháp luật, nào đó nếu có thể nào lại những hậu quả nghiêm trọng cho mỗi trường sống của con người, cái mỗi trường thì nên làm mỗi trường xã hội, cho sẽ phát triển xã hội bền vững và an sinh xã hội nên. Thêm nữa, phát triển kinh tế thì không nên hướng xã hội chủ nghĩa mà các chuỗi kinh tế thì nên tinh thần và ý thức về trách nhiệm xã hội, nhất là thiếu những hành động thúc đẩy mang tinh thần và ý thức trách nhiệm xã hội cao, hay tìm mọi cách để trở thành trách nhiệm xã hội thì rất có thể không những các giá trị truyền thống, mà cả những giá trị mới hình thành, không những các thành quả phát triển xã hội nào có mà cả những thành tựu phát triển xã hội mới sẽ bị huỷ hoại bởi sẽ vô trách nhiệm này.

Kinh tế thì không nên hướng xã hội chủ nghĩa

là nên kinh tế là con người làm trung tâm, là sự phát triển toàn diện của con người và là hướng lối, và là mục tiêu cao nhất cho phát triển bền vững. Phát triển kinh tế thì không nên hướng xã hội chủ nghĩa phải là sự phát triển vì con người, cho con người, vì sự phát triển toàn diện của con người và do vậy, mọi hoạt động kinh tế của các chuỗi sản xuất, kinh doanh trong nền kinh tế này nếu phải nhằm mục đích nâng cao các nhu cầu ngày càng đa dạng, phong phú của con người. Kinh tế thì không nên hướng xã hội chủ nghĩa sẽ không thể phát triển được, nếu các chuỗi sản xuất, kinh doanh không thể cạnh tranh với trên thông trường và vì lợi ích xã hội. Nếu giành thắng lợi trong cạnh tranh trên thông trường, các chuỗi kinh tế này không thể không lấy người tiêu dùng làm nơi tìm kiếm vui, không thể không coi "khách hàng là Thượng đế" và nên làm nên nhiều nay, hơn không có cách nào khác ngoài việc tạo ra niềm tin nơi khách hàng và hơn nữa, giữ niềm tin nơi khách hàng với với các sản phẩm do mình sản xuất, kinh doanh, nghĩa là phải xây dựng niềm tin thông tin và giữ vững thông tin nơi niềm tin mình, việc tạo ra và giữ niềm tin của khách hàng và có thể có niềm tin khi các chuỗi sản xuất, kinh doanh lấy việc làm giàu không phải là lý do vì phạm luật pháp, làm giàu một cách có trách nhiệm không chỉ với bản thân mình, mà còn với khách hàng, với cộng đồng và hơn nữa là với tất cả những làm phong phú hành động và thúc đẩy phong phú nay cái trong cạnh tranh trên thông trường. Cạnh tranh một cách có ý thức về trách nhiệm xã hội và lấy lợi ích làm phong phú, làm nguyên tắc hoạt động trên thông trường bước mỗi chuỗi sản xuất, kinh doanh nếu phải ý thức được một cách rõ ràng rằng, bản thân mình cũng nhớ mỗi chuỗi kinh tế khác nếu không được phép cạnh tranh chỉ vì lợi ích, lợi nhuận của riêng mình, nhất là không được phép vì lợi ích, lợi nhuận rồi mà bắt chấp tất cả bắt chấp luật pháp, bắt chấp các chuẩn mực nào đó, bắt chấp sẽ an nguy nên tính mạng con người; hoặc vì lợi ích, lợi nhuận rồi mà có thể chiếm đoạt, chà đạp lên lợi ích, lợi nhuận của người khác, của khách hàng.

Trong nền kinh tế kế hoạch hóa tập trung trước

ngày cũng nhờ trong nền kinh tế thị trường nền hướng xã hội chủ nghĩa, hiện nay, hệ giá trị truyền thống chân – thiện – mỹ bao giờ cũng là hệ giá trị tinh thần cốt lõi trong đời sống con người, đời sống công nông, lao động xã hội, ly từ đời sống, lối sống, mục đích sống của mình với tổ cách một con người có lương tri. Thế nhưng, giờ này, trong phát triển kinh tế thị trường, khi mà nhiều kiến cạnh tranh trên thị trường ngay cạnh trên nền khoa học, khi mà hệ giá trị lối sống cạnh tranh và vì lợi nhuận, lợi ích cá nhân, không ít chủ thể kinh tế không chừa bất chấp luật pháp, nào lý mà con bất chấp cái lương tri con người. Trong bối cảnh nội chiến và cạnh tranh vui và trách nhiệm nào nữa, ý thức và nghĩa vụ và trách nhiệm xã hội nào với chính mình, với công nông dân có thể trở thành cái thức tan lương tri đời, mỗi chủ thể giúp đỡ với nhau với lương tâm, nào lý con người và hướng nên cái chân, cái thiện, cái mỹ trong cạnh tranh trên thị trường khoa học. Thêm vào đó khi cái lợi nào trở thành mục đích tiếp, thanh cái có tâm quan trọng nào biết và mang ý nghĩa quyết định nào với mỗi chủ thể kinh tế trên thị trường, thì cũng chừa ý thức và nghĩa vụ và trách nhiệm nào nữa, ý thức và nghĩa vụ và trách nhiệm xã hội mỗi chủ thể giúp đỡ với nhau với cái lợi này với cái chân, cái thiện, cái mỹ trong cạnh tranh trên thị trường, và thu được cái lợi này qua việc tạo ra và giữ vững niềm tin nói khách hàng.

Trong phát triển kinh tế thị trường, các chủ thể kinh tế thị trường nền hướng xã hội chủ nghĩa, sâu sắc nghĩa vụ nào nữa, trách nhiệm xã hội mỗi chủ thể vai trò lớn và mang ý nghĩa quyết định nhờ vậy nói với mỗi chủ thể kinh tế trên thị trường, nhất là trong việc tạo ra và giữ vững niềm tin nói khách hàng, tạo ra lợi thế và lợi nhuận trong cạnh tranh và kết hợp hai mặt cái lợi ích

này với việc hướng nên hệ giá trị tinh thần truyền thống chân – thiện – mỹ là bởi, chúng chính là ý thức của hội và nghĩa vụ và bổn phận của mình nói với người khác, với công nông xã hội. Thêm nữa, ngày cũng chính là những cái thể hiện quan hệ không thể thiếu giữa các chủ thể kinh tế này với khách hàng, với công nông xã hội và về thức chất, chúng được hình thành từ quy luật và nghĩa vụ của hội nói với khách hàng, với công nông xã hội trên cơ sở quan hệ lợi ích, trước hết là lợi ích kinh tế giữa hội với khách hàng, với công nông xã hội.

Nhờ vậy, chủ thể nào, trong phát triển kinh tế thị trường, các chủ thể kinh tế thị trường nền hướng xã hội chủ nghĩa, tinh thần và ý thức và nghĩa vụ nào nữa, và trách nhiệm xã hội, nhất là việc biến tinh thần và ý thức này thành hành động thức tiên và thức hiện hành động này một cách tốt nhất trên thị trường cạnh tranh phải trở thành phòng chận hành động, nguyên tắc hoạt động của mỗi chủ thể kinh tế trong cạnh tranh trên thị trường. Bởi lẽ chừa cái trên cơ sở tuân thủ một cách tốt nhất phòng chận hành động, nguyên tắc hoạt động này mỗi chủ thể giúp cho các chủ thể kinh tế tốt nhiều chừa các hoạt động của mình trong cạnh tranh trên thị trường một cách phù hợp với những nội hội không chừa của quy phạm pháp lý mà các chủ thể chuẩn mực nào nữa và hướng tới những lợi nhuận, lợi ích chính đáng, gần kết hai mặt cái lợi này với cái chân, cái thiện, cái mỹ với tổ cách hệ giá trị tinh thần cốt lõi trong đời sống con người, đời sống xã hội. Theo nội dung này, trong đời sống kinh tế thị trường, nâng cao nghĩa vụ nào nữa, trách nhiệm xã hội là vấn đề luôn có ý nghĩa lý luận bức thiết và hết sức cần thiết trên thức tiên để qua nội nâng cao chất lượng mỗi chủ thể sống, cái mỗi chủ thể tốt nhiều lần mỗi chủ thể xã hội, vì cuộc sống ngày một tốt đẹp hơn cho con người.

